ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ ҚУРИШДА МИРЗО БЕДИЛ АСАРЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ

Бадридинова Нилуфар Садридиновна
Бухоро шаҳридги 42-мактаб инглиз тили ўқитувчиси
E-mail: badridinovanilufar89@gmail.com

Qabul qilindi: 27.10.2025
Ko‘rib chiqildi: 28.10.2025
Tasdiqlandi: 29.10.2025

Калит сўзлар:
Мирзо Бедил, маънавий фалсафа, янги Ўзбекистон, адабий мерос, инсоний камолот, руҳий тарбия, ахлоқ-одоб

Аннотация: Ушбу мақолада Мирзо Бедил асарларининг маънавий ва фалсафий қарашлари орқали Янги Ўзбекистонни барпо этишдаги аҳамияти таҳлил қилинган. Муаллифнинг фикрлари, инсоний камолат, маънавий тарбия ва ахлоқ-одоб масалалари асосий эътибор марказида туриб, уларнинг замонавий жамиятдаги аҳамияти очиб берилган. Бедил ижодидан илҳомланиб, жамиятда маънавий қадриятларини мустаҳкамлаш ва инсоннинг шахсий ҳамда ижтимоий ривожланишига ҳисса қўшиш мумкинлиги кўрсатилган.

Бугунги кунда Янги Ўзбекистон даврида мамлакатимизда кенг қамровли сиёсий, ижтимоий ва маънавий ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Бу жараёнда миллий ўзлик, маънавий қадриятлар ва тарихий меросни қайта кашф этиш муҳим аҳамият касб этмоқда. Шу жиҳатдан, буюк аллома ва мутафаккир Мирзо Абдулқодир Бедилнинг асарлари Янги Ўзбекистонни барпо этишда беқиёс маънавий манба ҳисобланади.

Мирзо Абдулқодир Бедил (1644–1720) – машҳур форс-тоҷик шоири, мутафаккир ва фалсафа намоёндаси. У ўз ижодида тасаввуф, ахлоқ, адолат, илм ва маърифат каби мавзуларни қамраб олган. Бедилнинг асарлари нафақат шеърият, балки фалсафа, ахлоқ ва ижтимоий масалаларга оид билим манбаи сифатида ҳам аҳамиятлидир.

Бедил инсон қалби, унинг маънавий юксалиши ва ўз-ўзини англаш ғояларига алоҳида урғу беради. Унинг фикрича, инсон маънавий етук бўлмаса, жамият тараққиёти суст кечади.

Бедил асарларида адолат ва инсоф — жамиятни барқарор қилиб турувчи асосий қадриятлардан бири сифатида талқин этилади. Унинг бу ғоялари Янги Ўзбекистонда амалга оширилаётган адолатпарвар сиёсатга мос келади.

Бедил илмни инсонни олий даражага етказувчи куч деб билади. Унинг: “Аҳли илм нури билан йўлни очар, надонлик эса зулматдир” деган ғояси бугунги таълим ислоҳотларига тўла мос келади.

Бедилнинг ахлоқий ва маънавий ғоялари ёш авлодни ватанпарвар, билимли, фидоий қилиб тарбиялашда муҳим аҳамиятга эга.

Янги Ўзбекистон мафкураси маънавий қайта тикланиш ва миллий уйғониш ғояларига асосланган. Бедил асарлари эса:

• Маънавий ҳаётни бойитиш,
• Ёшлар тарбиясини тўғри йўналтириш,
• Миллий ўзликни мустаҳкамлаш,
• Ахлоқий софлик ва адолатни тарғиб қилишда муҳим аҳамиятга эга.

Мирзо Бедилнинг асарлари бугунги Янги Ўзбекистонда маънавий ва ахлоқий юксалишга хизмат қилади. Унинг ғоялари — адолат, илм, маърифат, инсонийлик ва ватанпарварлик бугунги ислоҳотларни маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлайди. Шу сабабли, Бедил меросини чуқур ўрганиш ва амалиётга жорий этиш – янги тараққиёт босқичига қадам қўяётган мамлакатимиз учун стратегик аҳамиятга эга.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Мирзо Бедил. “Руҳнома”, “Тилсими кунуз”.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг маънавият бўйича нутқлари.
3. “Янги Ўзбекистон – янги дунёқараш” тўплами.
4. Интернет манбалар: Bedil.uz, ziyonet.uz

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Aschauer, D. A. (1989). Is Public Expenditure Productive? Journal of Monetary Economics, 23(2), 177–200.
2. Banister, D., & Berechman, Y. (2001). Transport Investment and Economic Development. UCL Press.
3. Calderón, C., & Servén, L. (2004). The Effects of Infrastructure Development on Growth and Income Distribution. Policy Research Working Paper 3400, World Bank.
4. Vickerman, R. (2008). Transit Investment and Economic Development. Research in Transportation Economics, 22(1), 31–50.
5. Rodrigue, J. P., Comtois, C., & Slack, B. (2013). The Geography of Transport Systems (3rd ed.). Routledge.
6. Lakshmanan, T. R. (2011). The Broader Economic Consequences of Transport Infrastructure Investments. Journal of Transport Geography, 19(1), 1–12.